

SOCIETAT •

La cara nord de l'Everest amb el corredor Hornbein al centre. L'últim intent de l'expedició UPC d'ascendir al sostre del món es va realitzar el passat 6 d'octubre.

Everest '95: El repte pendent

Dia 11 d'octubre. Des del camp base l'Albert Castellet (cap de l'expedició), el Nèstor Bohigas, el Xavi González i l'Araceli Segarra escriuen: "Aquesta nit a les dotze l'Ernest (Bladé), el Ferran (Latorre) i el Manel (de la Matta) han sortit en direcció cap al cim. Cap altra expedició intenta pujar a aquests dies. El fred és molt intens i el vent bufa fort. Anaven pujant a bon ritme, però poques hores després el Ferran ha fet mitja volta per problemes de fred als peus i a les mans. L'Ernest i el Manel han continuat fins als 8.500 metres i han passat el que s'anomena primer esglaó. A partir d'allí, la via segueix el fil de l'aresta. El fred intens i sobretot el vent, els ha fet decidir de tornar enrere. Els quedava un tros d'aresta senzilla però aèria, el segon esglaó (40 metres, de IV grau), i una rampa de 150 metres fins al cim. A dos quarts de set del matí tornaven a ser al camp 5, a 8.200 metres. Han estat descansant fins al migdia i en aquests moments baixen cap al camp 4, a 7.800 metres. Estan molt cansats, però es troben bé. Esperen arribar al camp base demà passat."

Dia 13: "La baixada ha estat més dura del que tots ens pensàvem. Els tres dies que l'Ernest, el Ferran i el Manel han passat a 8.200 metres, sense oxigen i amb molt de fred i de vent, els han debilitat. El dia 11 van baixar de 8.200 a 7.000 metres amb un vent molt fort. L'endemà arribaven al torrat camp (situat a 6.200 metres i que els expedicionaris anomenaven així perquè al migdia fa una calor insuportable, els termòmetres superen els 40 graus). El van desmuntar i carregat a l'esquena, mig arrossegant-lo, van baixar esquivant fins al peu de la gelera. Allí van deixar tot el pes i ja de nit arribaven al camp base. Tots es troben molt bé, només els tres nassos estan una mica inflats pel fred i pel sol. Ara estem empaquetant tot el material i recollint les deixalles. El dia 17 al matí baixarem amb els iaks al camp base xinès i el mateix dia arribarem a Xegar. Dos dies després serem a Katmandu. Volarem cap a Barcelona el 25. A reveure!"

Era la darrera comunicació que enviaven des del camp base. La comesa estava a punt d'acabar-se. Havien viscut dos mesos al peu de l'Everest, marcats per la intensitat dels esdeveniments, una intensitat física i sobretot psicològica. S'han hagut d'enfrontar a la tràgica mort d'un company, Xavier Lamas, el metge de l'expedició. Ha estat el moment més dur. Després el mal temps els va fer desistir de pujar per la via escollida, el corredor Hornbein, i ho van intentar per l'aresta nord. La violència del vent va truncar la il·lusió de trepitjar el cim més alt. Tanmateix, han assolit els 8.500 metres, només tres-cents metres els han separat del sostre del món.

**Aquest dimecres
25 d'octubre
arriba a
Barcelona
l'expedició
catalana
Everest'95
organitzada per
la Universitat
Politécnica de
Catalunya (UPC).
Després de
l'accident mortal
de Xavier Lamas,
el metge de
l'expedició, i la
represa de
l'intent, les
condicions
climàtiques han
fet impossible la
coronació.
Els expedicionaris
han assolit els
8.500 metres,
només a
tres-cents metres
del cim.**

Al peu de l'Everest. Feia dos anys que aquesta expedició a l'Everest havia començat a preparar-se. La UPC ja havia realitzat dues expedicions anteriors amb èxit: la del Pumori (7.165 m.) l'any 1990, i la del Xixa Pangma (8.008 m.) per la seva cara més difícil l'any 1992. La comunitat universitària es va lliurar al projecte Everest'95: milers de samarretes venudes, ampolles de cava per Nadal amb l'etiqueta de l'expedició, aportacions del professorat i dels alumnes... i l'interès de les facultats per aconseguir un material molt valuós. Per exemple, l'Escola d'Enginyers de Camins va aconseguir un aparell sofisticat anomenat Galaxy Inmarsat, que va possibilitar mitjançant un ordinador personal portàtil que l'equip es connectés via satèl·lit amb l'exterior a través de fax, correu electrònic i telèfon. L'Escola d'Òptica de Terrassa va aportar un impressionant telescopi, al qual es podien adaptar les càmeres fotogràfiques. I entre moltes altres aportacions, l'Escola de Fotografia va aconseguir 150 rodets fotogràfics.

Per altra banda, els components de l'equip van estar preparant-se durant dos anys, entrenant-se entre dos i tres hores diàries i cada cap de setmana fent ascensions al Pirineu o als Alps. A més, les darreres tres setmanes tres dels components van estar provant una càmera hipobàrica a l'INEF, que simula les condicions en alçada. Era, doncs, un equip jove, tècnicament molt preparat.

Un primer grup de l'equip d'expedicionaris de la UPC sortien de Barcelona el 29 de juliol en direcció a Katmandu. L'Albert Castellet, el Nèstor Bohigas, el Xavier González, l'Araceli Segarra i com a representant de la UPC també els acompanyava Jordi Amorós, que estigué amb ells fins el dia 13 d'agost. El dia 31 de juliol arribava un segon grup, l'Ernest Bladé, el Manel de la Matta i el Ferran Latorre, i dos dies després el Xavier Lamas, que venia de la Universitat de Harvard als Estats Units, on realitzava uns estudis d'investigació.

"Els primers dies a Katmandu a tothom li agafa mal de cap —explica Jordi Amorós. És una ciutat plena de bullici i d'aglomeracions, és un gran basar. S'havien de solucionar alguns temes burocràtics de permisos i s'havia de comprar material (taules, banquetes,...) i el menjar que no es portava d'aquí, per exemple quilos i quilos de patates. El menjar es va comprar amb l'assessorament dels dos xerpes que els feien de cuiners. Després es va començar a empaquetar tot: seixanta bidons dels grossos i trenta paquets. Tot aquest material es va transportar en camió fins al monestir de Rombuck, ja al Tibet. Però pel camí, ens vam trobar que la carretera estava tallada per un esclavissament i vam carregar tot

el material a pes, sota la pluja monsonica, fins a l'altre cantó de l'esllavissada. Aquest contratemps va fer que alguns membres de l'equip es refredessin i agafessin febre. Un cop vam arribar al monestir de Rombuck calia aconseguir els iaks per portar l'equipatge fins al camp base. Vam arribar-hi el dia 9 d'agost. Els refredats es van curar en dos dies i l'equip estava molt il·lusionat. Semblava que tot els venia de cara, diria que estaven eufòrics. Després de dos anys eren allà: havien arribat al peu de l'Everest.”

RICARD DALMAU

Un camp base de luxe. “Els dies al camp base passen ràpid –escriuen els membres de l'equip. Està situat a 5.550 metres. Es un dels més alts, però això no priva que sigui fenomenal. Hi ha dos llacs petits que s'assequen quan plou poc i la resta de terreny està cobert de gespa amb blocs de pedra aquí i allà. Dos petits riuets alimenten els llacs i ens subministren l'aigua. Ens hem pogut instal·lar tan amples com hem volgut: tenim una cuina feta de pedres i tapada amb un tros de plàstic gruixut. Al costat hi ha el menjador, una tenda tipus xalet per a tots, amb dues taules i tamborets. Al costat de la cuina hi ha una altra tenda que fem servir de rebost. No massa lluny del menjador tenim la tenda de comunicacions. Té forma d'igló d'alta muntanya, però de quatre metres de diàmetre. Hi tenim la ràdio, el Galaxy, el telèfon, l'“equip” de música amb les cassettes (més de 100!), la farmaciola i la biblioteca (cadascun de nosaltres ha portat tres o quatre llibres). A més tenim dues tendes més tipus xalet de magatzem per al material i cinc tendes iglú on dormim dues persones per tenda. Al mig hem plantat un pal de sis metres d'alçada amb l'antena de la ràdio a dalt de tot. A prop d'una de les fonts hem fet una dutxa: una lona que para el vent (i les mirades indiscretas...) i un bidó aixecat ple d'aigua amb una mànega. Funciona molt bé però el fred de l'ambient no el treu ningú.”

L'equip de la Politècnica de Catalunya va compartir fins a primer de setembre el camp base amb una altra expedició de dos americans, Robert Anderson i Mike Bearzi, que intentaven l'ascensió pel corredor Norton. Després de quatre atacs i tres nits a 8.000 metres, van desistir als 8.100 perquè hi havia massa neu. Enguany intentaven l'Everest quatre expedicions més: una suïssa, una altra americana, una de l'Índia i una coreana molt nombrosa. L'expedició catalana s'havia marcat arribar al cim de l'Everest pel corredor Hornbein de la cara nord, a la banda del Tibet. Una via difícil, que només s'ha fet dues vegades. Es tracta d'un corredor d'uns 45 graus de pendent, situat a la zona central de la cara nord. El corredor surt de la base de la pare i puja pràcticament fins al cim, uns 2.600 metres. L'últim tros es fa anant per l'aresta. Tècnicament és possible fer-la si les condicions ho permeten, però la dificultat consisteix que els expedicionaris havien de passar moltes hores per sobre dels 8.000 metres. A aquesta alçada tot es fa molt a poc a poc, hi ha poc oxigen, i és fàcil que et venci el cansament físic i sobretot psicològic, perquè tot pren unes altres dimensions. L'acclimatació és essencial.

RICARD DALMAU

Dalt, el Changzeng, pic de quasi set mil metres, on Xavier Lamas va tenir l'accident mortal. Baix, Xavier Lamas i Manel de la Matta pujant el Changzeng, amb la gelera de Rombuck al fons.

L'accident. L'expedició de la UPC va començar a aclimatar-se a finals del mes d'agost. A diferència de les expedicions clàssiques, que s'acclimaten al mateix temps que van equipant la via (de manera esglaonada munten camps cada vegada a més alçada i retornen a dormir en camps inferiors, munten cordes fixes i acostumen a anar amb oxigen), els expedicionaris catalans s'acclimataren a l'estil alpi, pujant

altres muntanyes de menys alçada fins a decidir atacar el cim.

Ricard Dalmau, muntanyenc que va formar part de l'expedició del Pumori i del Xixa, però que finalment no es va incorporar a l'expedició de l'Everest, després d'un viatge en bicicleta travessant Mongòlia, va compartir durant unes setmanes la vida dels expedicionaris al camp base, durant els dies d'acclimatació: “Vaig arribar el 20 d'agost, un capvespre. Feia boira i plovisquejava. Al vespre es va posar a nevar. És el temps normal de l'època monsonica. La idea del grup era acclimatar-se durant l'època del monso i just des-

Tota la INFORMACIÓ OFICIAL

CD-ROM i ON-LINE

Consulta, demostració i venda
de bases de dades de
legislació i jurisprudència
en CD-ROM i ON-LINE

BASES DE DADES

Bases de dades pròpies sobre oposicions,
convenis col·lectius, sumaris
de butlletins oficials etc.

BUTLLETINS OFICIALS

Consulta, fotocòpia i venda de butlletins i
diaris oficials, comunitaris, estatals, autonòmics
i provincials

Boletín Oficial del Estado	Butlletí Oficial de la Província de Barcelona
Boletín Oficial de las Cortes Generales	Sumari mensual d'edictes d'administració local BOPB
Boletín del Registro Mercantil	Butlletí Oficial de la Província de Girona
Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya	Butlletí Oficial de la Província de Lleida
Diari de Sessions del Parlament de Catalunya	Butlletí Oficial de la Província de Tarragona
Diario Oficial de la Generalitat de Catalunya	Gasetta Municipal...
Diario Oficial de las Comunidades Europeas	

...i qualsevol altre que necessiteu.

IdE

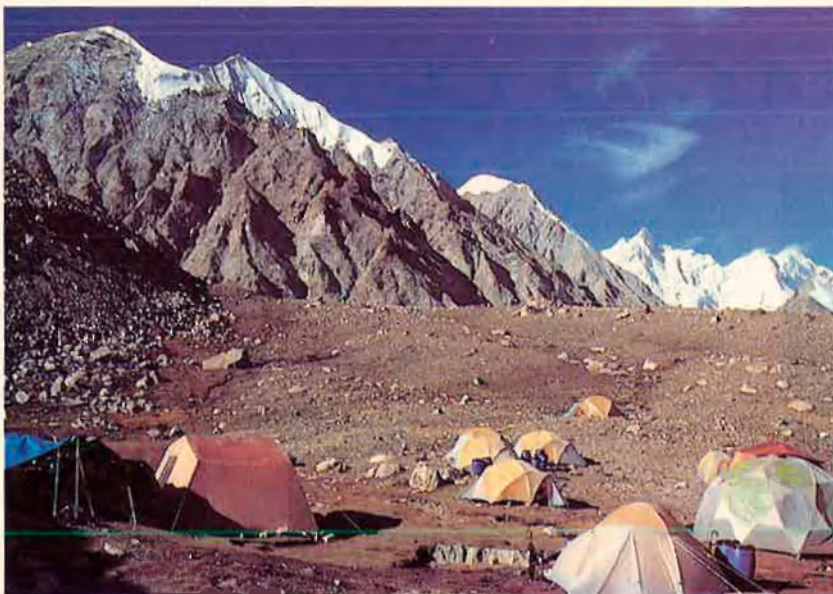
Institut d'Edicions
Diputació de Barcelona

CENTRE
*d'informació
i documentació
oficials*

Londres, 57
08036 Barcelona
Telèfon 402 25 14
Fax 402 25 15 Mòdem 402 25 16

RICARD DALMAU

prés, que acostuma a haver-hi unes setmanes de bon temps, atacar el cim. Quan vaig arribar havien muntat una tenda en direcció a la via, just després de la gelera, quan començava la neu. Allí hi tenien els esquís i una mica de material. Un dia per aclimatar-se van pujar al Lho La, un coll que fa frontera amb el Nepal i després van intentar pujar el Changzeng, un cim de quasi 7.000 metres, que és on va passar l'accident”.

“Era el 26 d'agost –continua Ricard Dalmau–. A mi em venia de gust pujar alguna muntanya i m'hi vaig apuntar. Vam fer dos grups. Un que volia fer el cim en dos dies, fent una nit entre mig, i l'altre, que pujaria al cim l'endemà. El Xavi anava amb el primer grup, amb el Manel, el Ferran i jo. Després d'haver fet nit, vam seguir cap al cim. Jo em vaig quedar al coll, perquè la part de dalt s'havia de pujar per una aresta complicada i no tenia ganes de fer res difícil. Els altres van continuar amunt. Al cap d'una estona va arribar l'altre grup al coll. I quan els tres primers ja baixaven del cim va ser quan es va trencar una placa de vent (neu que el vent va acumulant, que és molt inestable i que per algun motiu es trenca, cau i provoca una allau). No la vam saber veure. Es va trencar just per sota del Ferran i del Manel i va enganxar el Xavi. L'altre grup estava a uns cent metres del Xavi, però afortunadament no els va tocar.”

I després? “Ens vam reunir tots al coll. Va costar, perquè el terreny va quedar molt delicat. A poc a poc i buscant les pedres vam arribar. Vam decidir esperar una mica que la neu que quedava per baixar s'endurís amb el fred de la nit. Quan encara quedaven algunes hores de llum vam considerar que ja havia fet prou fred i vam tirar avall. Al vespre arribàrem al camp base. Els dos americans, que ha-

Dalt, al camp base, amb la culna, la tenda menjador, les tendes dormitori, la tenda de comunicacions i la de material. Baix, l'Everest amb la galera de Rong-buck al davant. En primer pla, un amuntegament de pedres, un element religiós budista.

víem avisat per ràdio de l'accident, ja havien trobat el Xavi. Després, trucades per veure què havíem de fer, perquè no ens havíem trobat mai en una situació així. No podia arribar cap helicòpter allí, l'alçada no ho permet, i els xinesos no fan rescats aeris. Vam estar pensant què fèiem i vam decidir, després de consultar la família, d'enterrar-lo allà mateix. El lloc és preciós”.

Tornar-ho a intentar. Els dies que seguien foren molt durs. El desànim i la tristesa havien fet forat. La decisió de continuar era difícil de prendre, perquè l'estat psicològic és fonamental per atacar el cim i l'havien perdut per moments. Després d'un setmanes d'incertesa el grup tenia clar que calia continuar. Tornaren a iniciar el procés d'acclimatació i muntaren un camp a 6.200 metres. Però el monso s'allargava i els dies de bonança no arribaven. El vent comença a ser cada vegada més violent. Finalment el dimarts dia 3 d'octubre decidiren atacar el corredor. La neu estava en bones condicions i pujaven a bon ritme. Però després de guanyar altura es van adonar que hi havia plaques de vent. La situació era cada vegada més delicada i van decidir tornar al torrat camp, per fer un darrer intent, aquesta vegada oblidant el corredor Hornbein i provant per l'Aresta Nord. El dia 6 d'octubre escriuen: “Aquest intent serà l'última possibilitat de pujar al cim. Les condicions climàtiques adverses de l'època monsoònica han fet que en aquests moments l'Aresta Nord sigui teòricament l'únic itinerari factible.” Però el vent, el fred i la neu no els van fer cap concessió. Ni a ells ni a cap de les altres expedicions que enguany ho han intentat.

Montserrat Serra

RICARD DALMAU

